

**Wójt Gminy Sierakowice
Urząd Gminy Sierakowice
ul. Lęborska 30
83-340 Sierakowice**

Dotyczy: ochrony środowiska naturalnego jeziora Junno, ograniczania dostępu do linii brzegowej, gospodarowania majątkiem publicznym oraz polityki przestrzennej Gminy Sierakowice

**ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU NIEPRAWIDŁOWOŚCI, WNIOSEK O
PODJĘCIE DZIAŁAŃ KONTROLNYCH ORAZ WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE
INFORMACJI PUBLICZNEJ**

Szanowny Panie Wójcie,

Fundacja Wyjść z Ciemności, realizując swoje cele statutowe, w szczególności działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (§ 3 pkt 10 Statutu) oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej (§ 3 pkt 14 Statutu), zwraca się do Wójta Gminy Sierakowice z formalnym wystąpieniem dotyczącym sytuacji przyrodniczej, własnościowej i społecznej wokół jeziora Junno znajdującego się na terenie Gminy Sierakowice.

Przedmiotem naszego wystąpienia są zaobserwowane zmiany w otoczeniu jeziora, które budzą poważne zastrzeżenia w zakresie:

- ochrony terenów leśnych,
- zapewnienia dostępu do linii brzegowej,
- przejrzystości gospodarowania nieruchomościami publicznymi oraz kierunków polityki przestrzennej samorządu Gminy Sierakowice.

Fundacja nie przesądza o odpowiedzialności konkretnych osób ani o bezprawności wszystkich opisanych działań. Domaga się jednak ich rzetelnego wyjaśnienia, przedstawienia dokumentów i podjęcia odpowiednich czynności przez właściwe organy.

I. NISZCZENIE I DEWASTACJA TERENÓW LEŚNYCH

Fundacja dysponuje dokumentacją fotograficzną przedstawiającą naruszenia powierzchni gruntu leśnego w otoczeniu jeziora Junno.

W szczególności dokumentacja przedstawia:

1. Głębokie koleiny i ślady przejazdów na leśnych wzniesieniach, mogące wskazywać na wykorzystywanie terenów leśnych do jazdy motocyklami terenowymi.
2. Znaczne naruszenie struktury gleby i ściółki leśnej, w tym długie, równoległe bruzdy wskazujące na mechaniczne przemieszczanie ziemi.
3. Miejsca, w których naturalna powierzchnia lasu została przekształcona, co może prowadzić do erozji gleby, uszkodzeń systemów korzeniowych drzew oraz pogorszenia warunków siedliskowych.

W ocenie Fundacji skala widocznych zmian uzasadnia przeprowadzenie oględzin przez właściwe służby oraz ustalenie, czy działania te były legalne i czy wymagały zezwoleń lub zgłoszeń.

Wnosimy o:

- Przeprowadzenie kontroli terenowej wskazanych obszarów.
- Ustalenie przyczyn powstania kolein i bruzd oraz podmiotów odpowiedzialnych za ewentualne prace ziemne,
- Ustalenie przyczyn i prawidłowości w ustawianiu szlabanów oraz tabliczek z zakazem wstępu jako terenu prywatnego dookoła Jeziora Junno,
- Weryfikację faktu niszczenia runa leśnego przez osoby prywatne z wykorzystaniem ciągników oraz motocykli terenowych przez młodzież pojazdów silnikowych na terenach leśnych,
- Ustalenie, czy doszło do naruszenia przepisów dotyczących ochrony lasów, gruntów leśnych lub przyrody,

Ustalenie, czy doszło i przez kogo do naruszenia przepisów dotyczących dostępu do pasa gruntu o szerokości 1,5 metra od linii brzegu jeziora mając na uwadze zastosowanie art. 232 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, zakazującego grodzenia nieruchomości

przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 metra od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar, z zastrzeżeniem ustawowych wyjątków

- Przekazanie informacji o działaniach podjętych przez gminę, nadleśnictwo lub inne właściwe instytucje.

II. POSTĘPUJĄCE OGRANICZANIE DOSTĘPU DO JEZIORA JUNNO

Fundacja wyraża poważne zaniepokojenie pojawianiem się:

- kolejnych ogrodzeń,
- taśm,
- szlabanów
- oraz tablic informujących o zakazie wstępu na tereny położone w sąsiedztwie jeziora Junno.

Zdajemy sobie sprawę, że prawo własności podlega ochronie i że nie każdy teren prywatny musi być ogólnodostępny.

Jednocześnie własność prywatna nie może stanowić podstawy do naruszania ustawowych uprawnień wszystkich obywateli związanych z korzystaniem z wód publicznych, w szczególności prawa przejścia wzdłuż ich brzegów w granicach określonych przepisami.

Wnosimy o przedstawienie informacji dotyczących statusu prawnego gruntów przylegających do jeziora oraz legalności ograniczeń dostępu, zwłaszcza tam, gdzie ogrodzenia lub inne przeszkody mogą znajdować się bezpośrednio przy linii brzegowej.

III. BRAK ZAPEWNIENIA USTAWOWEGO PASA 1,5 METRA WZDŁUŻ LINII BRZEGOWEJ

Szczególne zastrzeżenia Fundacji dotyczą dostępu do pasa gruntu o szerokości 1,5 metra od linii brzegu jeziora.

Zgodnie z art. 232 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, zakazuje się grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 metra od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar, z zastrzeżeniem ustawowych wyjątków.

Według wstępnych obserwacji Fundacji ograniczenia mogą dotyczyć nawet około jednej czwartej długości linii brzegowej jeziora Junno. Jest to szacunek wymagający weryfikacji na podstawie pomiarów terenowych, map ewidencyjnych oraz ustalenia prawnego statusu wód i przebiegu linii brzegu.

Wnosimy o:

1. Potwierdzenie statusu prawnego jeziora Junno, w tym czy jest ono publiczną śródlądową wodą powierzchniową.
2. Przeprowadzenie kontroli dostępności ustawowego pasa 1,5 metra na całej długości brzegu, na której znajdują zastosowanie wskazane przepisy.
3. Sporządzenie mapy odcinków brzegu, na których występują ogrodzenia, przeszkody lub zakazy przechodzenia.
4. Ustalenie, czy ograniczenia te zostały wprowadzone zgodnie z prawem, jeśli prawo zostało złamane to wskazania osób łamiących to prawo.
5. Przekazanie spraw właściwym organom, w szczególności Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie, w zakresie ich kompetencji.

Fundacja podkreśla, że budowa ogólnodostępnej plaży i pomostu jest działaniem pozytywnym, jednak nie zastępuje obowiązku respektowania ustawowych zasad dostępu do pozostałych odcinków brzegu. W naszej ocenie istnieje poważne ryzyko, że realizacja jednej, szeroko promowanej inwestycji publicznej może odwracać uwagę mieszkańców od postępującego ograniczania dostępu do pozostałych terenów wokół jeziora Junno. Powstaje zatem zasadnicze pytanie:

Czy Mieszkańcy Gminy Sierakowice mają zadowolić się dostępem do jednej urządzanej plaży, podczas gdy inne odcinki brzegu jeziora sukcesywnie są im odbierane?

Fundacja oczekuje od Władz Gminy jednorazowej odpowiedzi, czy realizacji inwestycji towarzyszyły działania zmierzające do zabezpieczenia Praw Obywateli Gminy Sierakowice do korzystania z pozostałych odcinków linii brzegowej.

IV. PODEJRZENIA DOTYCZĄCE SPRZEDAŻY MAJĄTKU PUBLICZNEGO

Fundacja wnosi o szczegółowe wyjaśnienie sposobu gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Sierakowice, położonymi wokół jeziora Junno oraz w jego bezpośrednim otoczeniu.

Zastrzeżenia Fundacji budzi możliwość stopniowego zbywania gruntów publicznych, które ze względu na położenie i walory przyrodnicze mogą mieć istotne znaczenie dla mieszkańców oraz przyszłych pokoleń.

Fundacja domaga się wyjaśnienia, czy dochodziło do sprzedaży takich nieruchomości, na jakich zasadach, za jaką cenę i czy przeprowadzano analizę skutków tych transakcji dla dostępu do jeziora.

Wnosimy o udostępnienie za okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia udzielenia odpowiedzi:

1. Wykazu wszystkich nieruchomości gminnych sprzedanych lub oddanych w użytkowanie wieczyste w bezpośrednim otoczeniu jeziora Junno, wraz z numerami działek i obrębami ewidencyjnymi.
2. Dat i podstaw prawnych poszczególnych transakcji.
3. Cen sprzedaży oraz informacji o trybie zbycia nieruchomości.
4. Numerów i treści uchwał, zarządzeń oraz wykazów nieruchomości przeznaczonych do zbycia.
5. Informacji, czy przed sprzedażą analizowano wpływ transakcji na dostęp mieszkańców do jeziora, ochronę terenów leśnych i zachowanie przestrzeni rekreacyjnej.
6. Informacji o nieruchomościach położonych w sąsiedztwie jeziora, które pozostają własnością gminy.

Fundacja oczekuje pełnej przejrzystości gospodarowania majątkiem publicznym. Uważamy, że mieszkańcy mają prawo wiedzieć, czy i w jakim zakresie nieruchomości stanowiące wcześniej własność samorządu przechodzą w ręce prywatne.

V. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY A OCHRONA PRZYRODY

Fundacja wnosi również o wyjaśnienie, czy decyzje i stanowiska organów Gminy Sierakowice dotyczące ochrony przyrody, planowania przestrzennego oraz ewentualnego obejmowania terenów dodatkowymi formami ochrony pozostawały w jakimkolwiek związku z planowanym lub późniejszym zbywaniem nieruchomości.

Szczególne zaniepokojenie budzi możliwość występowania sytuacji, w których rezygnacja z dodatkowej ochrony przyrodniczej określonych obszarów mogłaby ułatwiać ich późniejszą sprzedaż lub zmianę sposobu zagospodarowania.

Fundacja nie twierdzi, że taki mechanizm został udowodniony. Uważamy jednak, że interes publiczny uzasadnia zbadanie tej kwestii i udostępnienie dokumentów pozwalających na niezależną ocenę działań samorządu.

Wnosimy o:

1. Wskazanie wszystkich form ochrony przyrody obowiązujących na obszarze jeziora Junno i jego otoczenia.
2. Udostępnienie dokumentów dotyczących stanowisk gminy w sprawie ustanawiania, rozszerzania lub zmiany granic form ochrony przyrody obejmujących te tereny.
3. Wskazanie, czy gmina zajmowała stanowisko wobec propozycji objęcia tego obszaru parkiem narodowym, rezerwatem przyrody lub inną formą ochrony.
4. Udostępnienie uchwał, opinii, korespondencji i analiz dotyczących takich propozycji, o ile dokumenty te znajdują się w posiadaniu urzędu.
5. Przedstawienie zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących terenów wokół jeziora w latach 2015–2026.
6. Wskazanie, czy przed zmianami przeznaczenia gruntów lub ich sprzedażą analizowano wpływ tych działań na walory przyrodnicze, krajobrazowe i dostępność jeziora.

VI. ŻĄDANIE PODJĘCIA DZIAŁAŃ I UDZIELENIA ODPOWIEDZI

W związku z powyższym Fundacja Wyjść z Ciemności wnosi o:

1. Pisemne odniesienie się do wszystkich przedstawionych zagadnień.
2. Przeprowadzenie oględzin terenowych w miejscach wskazanych w dokumentacji fotograficznej.
3. Przekazanie spraw wykraczających poza kompetencje gminy właściwym organom.
4. Udostępnienie dokumentów i danych wskazanych w niniejszym wystąpieniu.
5. Wskazanie działań, które gmina zamierza podjąć w celu ochrony jeziora Junno i otaczających go lasów.
6. Poinformowanie Fundacji o wynikach kontroli oraz o ewentualnych działaniach naprawczych.

W części dotyczącej udostępnienia istniejących dokumentów i informacji publicznej niniejsze pismo stanowi wniosek w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

W części dotyczącej informacji o środowisku wnosimy o zastosowanie właściwych przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie.

W części dotyczącej zastrzeżeń do działań organów gminy oraz postulatów podjęcia kontroli wnosimy o rozpatrzenie wystąpienia zgodnie z właściwymi przepisami działu VIII Kodeksu postępowania administracyjnego.

Prosimy o odpowiedź w terminach wynikających z przepisów właściwych dla poszczególnych części pisma oraz o przesłanie jej na adres korespondencyjny lub elektroniczny wskazany przez Fundację.

VII. STANOWISKO FUNDACJI

Jezioro Junno i otaczające je lasy stanowią cenny element przyrodniczego i krajobrazowego dziedzictwa Kaszub.

Ochrona tego dziedzictwa nie może ograniczać się wyłącznie do inwestycji w infrastrukturę turystyczną. Powinna również obejmować ochronę naturalnych siedlisk, przeciwdziałanie degradacji lasów, transparentne gospodarowanie nieruchomościami publicznymi oraz przestrzeganie praw mieszkańców do korzystania z wód publicznych.

Fundacja pragnie jednoznacznie podkreślić:

„Nie chcemy odbierać nikomu jego własności. Chcemy, aby nikt nie odbierał społeczeństwu tego, co zgodnie z prawem należy do wspólnego korzystania.”

Nie występujemy przeciwko właścicielom prywatnych nieruchomości ani przeciwko rozwojowi gminy.

Występujemy w obronie zasad praworządności, jawności działań administracji publicznej i ochrony przyrody.

Oczekujemy od władz Gminy Sierakowice merytorycznego odniesienia się do zgłoszonych problemów oraz podjęcia działań odpowiadających interesowi obecnych i przyszłych pokoleń.

Z poważaniem,

Zarząd Fundacji Wyjść z Ciemności

Gdańsk

www.fundacjawzc.pl